

Handläggare
Richard Hultman
08-508 26 231**Till**
Trafiknämnden
2021-02-18

Åtgärder för att stärka ek- och groddjurssamband. Etapp 3 av Grönare Stockholm – del 2 av 2. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av insatser för att stärka groddjurs- och eksamband, Grönare Stockholm etapp 3, del 2 av 2, till en investeringsutgift om 8,0 mnkr.
2. Trafiknämnden anmäler beslutet till Farsta stadsdelsnämnd.
3. Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att genomföra upphandlingar samt teckna avtal inom ramen för föreliggande genomförandebeslut.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefBengt Stenberg
AvdelningschefElisabeth Rosenquist Saidac
Enhetschef

Sammanfattning

Projekten inom Grönare Stockholm etapp 3, syftar till att utveckla och stärka stadens leverans av ekosystemtjänster genom att utveckla gröna samband och den biologiska mångfalden.

Målen för alla delprojekt inom Grönare Stockholm etapp 3 är att:

- Stärka och utveckla utvalda eksamband.
- Stärka och utveckla utvalda spridningsvägar och övervintringslokaler för groddjur.

Vid nämndens möte 24 september 2020 fattade nämnden genomförandebeslut del 1 av 2 för projekt inom Grönare Stockholm etapp 3. Detta genomförandebeslut handlade i huvudsak om restaurering av ekbiotoper och eksamband.

Kontoret har inväntat en ekonomisk kostnadsuppskattning och bygghandlingar för ett av groddjursprojekten, en groddjurstunnel i Farsta. Kontoret återkommer därför i föreliggande tjänsteutlåtande med åtgärdsförslag och förslag till genomförandebeslut för anläggning av en groddjurstunnel under Perstorpsvägen i Farsta stadsdelsområde.

Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar om genomförande av åtgärder för att stärka groddjurs- och eksamband, Grönare Stockholm etapp 3, del 2 av 2, till en investeringsutgift om 8,0 mnkr.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl. 2017:30, dnr 171-1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att generellt stärka stadens gröna kvaliteter i alla stadsdelar. I kommunfullmäktiges budget 2017 utökades också trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr under åren 2017-2019, med avsikt att genomföra satsningar i de sju stadsdelar som utpekats som särskilt prioriterade. Kontoret har därefter fört diskussioner med stadsledningskontoret om att ombudgetera medlen över en längre tidsperiod. Detta möjliggör att genomförandet av projekten inom Grönare Stockholm ges ett väl förankrat innehåll med tid för dialog och samråd med både berörda förvaltningar och boende. I samråd med stadsledningskontoret är därför genomförandetiden för projekten inom Grönare Stockholm etapp 1-3 planerade att avslutas under 2022.

Grönare Stockholm etapp 1

Trafiknämnden beslutade i april 2017 (dnr T2017-00093) om utrednings-, inriktnings- och genomförandebeslut för 14 projekt som utgör etapp ett av trafiknämndens genomförande av intentionerna i Grönare Stockholm.

Grönare Stockholm etapp 2

Trafiknämnden godkände i november 2017 (dnr T2017-00093) inriktning för 11 delprojekt som finansieras med medel från Grönare Stockholm.

Grönare Stockholm etapp 3

Inriktningsbeslut för Grönare Stockholm etapp 3 togs av trafiknämnden den 14 juni 2018 med avsikten att förstärka stadens gröna infrastruktur och ekosystemtjänster på sju platser.

Genomförandebeslut för projekten i etapp 3, beslut 1 av 2, fattades av trafiknämnden 24 september 2020. Investeringsutgiften för dessa projekt beräknades uppgå till 20,0 mnkr.

Kontoret har inväntat bygghandlingar och ekonomisk kostnadsuppskattning för det återstående projektet ”groddjurstunnel under Perstorpsvägen, Farsta” och återkommer därför i detta ärende med redovisning och förslag till beslut.

Nedanstående karta visar de sju platser där insatser planeras för att bevara och utveckla groddjurssamband och eksamband enligt tidigare inriktningsbeslut för Grönare Stockholm etapp 3. Platserna och deras beteckning är hämtade från det underlagsmaterial som togs fram inför arbetet med stadens översiktsplan. För att undvika sammanblandning har de ursprungliga sifferbeteckningarna behållits. Det aktuella delprojektet, groddjurstunnel under Perstorpsvägen, har nr. 29 på kartan.

Kartan visar platserna för de sju projekten inom Grönare Stockholm etapp 3.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av trafikkontoret i samråd med den strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm som leds av stadsträdgårdsmästaren. I samordningsgruppen ingår representanter för miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, fastighetskontoret och representanter för stadsdelsförvaltningarna. Trafikkontoret har också haft en dialog kring ärendet med Farsta stadsdelsförvaltning.

Mål och syfte

Det nu aktuella projektet, Groddjurstunnel under Perstorpsvägen, syftar i likhet med övriga projekt inom Grönare Stockholm etapp 3, till att utveckla och stärka stadens leverans av ekosystemtjänster genom att utveckla de gröna sambanden och den biologiska mångfalden.

Målen inom Grönare Stockholm etapp 3 är att:

- Stärka och utveckla utvalda eksamband.
- Stärka och utveckla utvalda spridningsvägar och övervintringslokaler för groddjur.

Projektet tar sin utgångspunkt i Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden.

Platsen för groddjurstunneln är hämtad från ett underlagsmaterial till översiktsplanen. Där utpekas 33 platser som särskilt viktiga att skydda och utveckla med hänsyn till gröna samband och biologisk mångfald.

Projektet kommer också bidra till uppfyllandet av handlingsplanen för biologisk mångfald som antogs av kommunfullmäktige den 30 november 2020.

Arbetet med Grönare Stockholm etapp 3 ansluter också till de nationella miljökvalitetsmålen, främst målen kring levande skogar, god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv.

Befintlig situation

Stockholm har en rik och varierad naturmiljö som uppskattas av stadens invånare. Biologisk mångfald är en av de grundläggande förutsättningarna för att våra ekosystem ska kunna leverera funktioner och nyttor som människa och samhälle behöver och använder. Generellt kan sägas att både ek- och groddjursmiljöer utgör goda livsmiljöer för ett mycket stort antal andra växter, djur och insekter. De är därför platser som bidrar till god biologisk mångfald.

I takt med att staden växer ökar trycket på den blågröna infrastrukturen och de pågående klimatförändringarna medför risk för ökad sårbarhet, till exempel för påverkan från invasiva arter. En växande befolkning har också behov av rekreationsområden, grönska och vatten av god kvalitet. Det finns därför anledning att utveckla, stärka och skydda områden och ytor som är viktiga för den biologiska mångfaldens infrastruktur.

Åtgärdsförslag

Tunnlar för groddjurspassage planeras under Perstorpsvägen i Larsboda-Sköndal i Farsta stadsdelsområde. Groddjur genomför vandringar under flera tidpunkter på året mellan våtmarker och torrare platser för bland annat parningslek och vinterdvala. I det aktuella området utgör Perstorpsvägen en barriär som antingen leder till att grodorna riskerar att bli överkörda vid passage eller att platserna för parning eller vinterdvala inte nås. För att avhjälpa det planeras tunnelrör under körbanan för säker passage.

Fångstarmar kommer också placera parallellt med vägbanan med funktionen att leda in groddjuren i tunnlarna.

Nedanstående kartutsnitt visar det aktuella området för tunnlarna.

Nedanstående flygbild visar de planerade tunnelrörens ungefärliga läge.

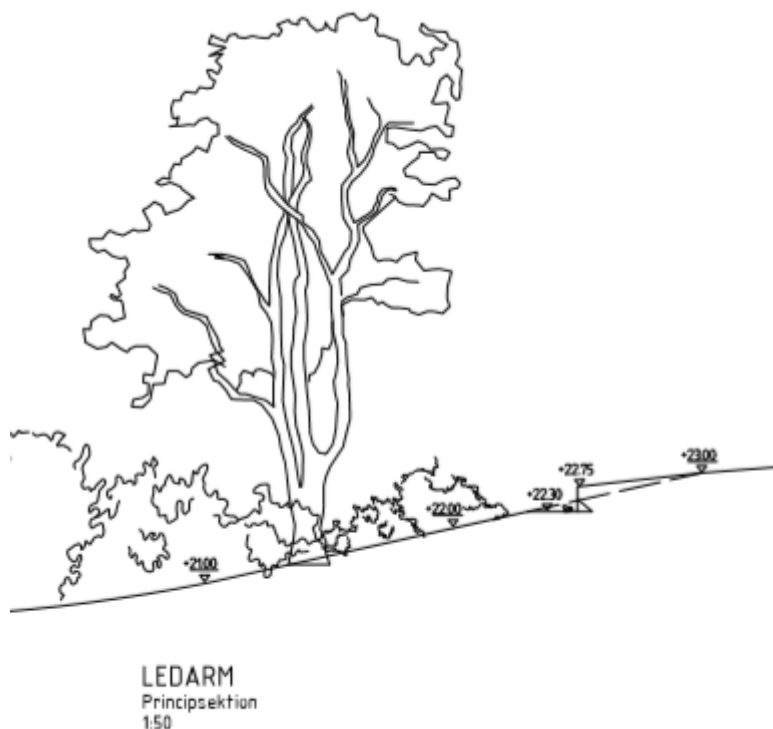
Nedanstående bild visar det speciella betongelement som sammanfogas till en groddjurstunnel

Nedanstående ritning visar placering av tunnelrör B-b och C-c och läge för fångstarmar i rött.

Nedanstående bild visar principen för fångstarmens placering i ett terrängavsnitt, t.ex. en vägbank. Fångstarmen syns i profil vid höjsiffran 22.30 i ritningen nedan.

Ett större bostadsbyggnadsprojekt pågår i det detaljplanelagda området SV om de tänkta tunnlarna. I samband med det byggs Perstorpsvägen om och byggandet av grodtunnlarna görs till ett delprojekt av det aktuella vägprojektet. Projekteringen kommer alltså ingå som en del i projekteringen av det aktuella vägavsnittet vilket varit helt nödvändigt för att möjliggöra samordning med aktuella ledningsägare och andra aktörer. Förutom samordnad projektering kommer genomförandet av tunnlarna samordnas med vägbygget vilket bedöms förkorta genomförandetiden och minska kostnaderna.

Avvägningar

Att bygga en tunnel under en befintlig väg för att möjliggöra groddjurs vandring mellan övervintringslokaler och dammar har inneburit komplicerade överväganden utifrån både tekniska och biologiska aspekter. Flera lokaler har undersökts och förkastats med hänsyn till byggtekniska aspekter och angränsande exploateringsprojekt men även då nyttan för groddjuren bedömts som begränsad. Under utredningsarbetet har projektledningen därför gjort flera avvägningar med avseende på både metoder och lokaler för insatserna.

För den nu aktuella lokalen har ett omfattande arbete gjorts för att säkerställa att insatsen inte kan komma i konflikt med närliggande bostadsexploatering men också de befintliga ledningspaket som är placerade i väggkroppen.

Konsekvenser

Projektet ger positiva konsekvenser för groddjur i området och kommer därför bidra till utveckling av den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster.

Information på platsen kommer också informera om syftet med anläggningen vilket kan bidra till att sprida kunskap och intresse för gröna frågor bland både barn, unga och vuxna.

Tidplan

Aktivitet	2021
Genomförandebeslut	feb
Projektering	mars
Entreprenad	Vår-sommar

Projektet groddjurstunnel under Perstorpsvägen ingår som ett delprojekt i den ombyggnad av vägen som är en konsekvens av bostadsbyggandet som pågår i närheten. För att möjliggöra tunnelprojektet har en utgångspunkt varit att den samprojekteras med vägombyggnaden eftersom tunnelrören och fångstarmarna är en del av vägkonstruktionen. Med anledning av det kommer den avtalade vägentreprenören genomföra hela byggnationen och projektet gör därför ingen separat upphandling av grodtunnelanläggningen. Tidplanen för genomförandet är därmed också i sin helhet beroende av vägbyggets tidplan. Enligt nuvarande tidplan för vägbygget planeras genomförandet till våren/sommaren 2021.

Ekonomi

Projektet finansieras i sin helhet av de särskilda investeringsmedel som avsatts för genomförande av Grönare Stockholm.

Projektets utgifter har beräknats på en tidig uppskattning genom att kända mängder har sammanställts och beräknats. I dessa utgifter ingår främst schaktarbeten och vissa materialkostnader. Utöver detta kommer kostnader för rivning och flytt av

närliggande gångväg, återfyllnad, platsbyggd stödmur, asfalt, särskild bärlagerkonstruktion för tunnelelement och annat.

Till de ovan nämnda entreprenadkostnaderna tillkommer kostnader för projektering, projektledning och byggledning.

Eftersom projekteringen befinner sig i ett tidigt skede så finns skäl att göra riskpåslag då kommande projekteringsarbeten kan visa på tillkommande kostnader. Projekteringen har utgått från att befintliga ledningspaket ligger på angiven plats. I samband med fortsatt projektering eller under entreprenadens genomförande kan det därför visa sig bli nödvändigt med flytt av ett eller flera ledningspaket vilket kan resultera i tillkommande kostnader.

	Tidigare nedlagt	Beräknade kommande utgifter	Totalt
	(mnkr)	(mnkr)	(mnkr)
Utgifter			
Utredning och projektering	0,0	0,8	0,8
Byggaktörskostnader inkl. byggledning och risk	0,0	2,8	2,8
Entreprenad	0,0	4,0	4,0
Index		0,4	0,4
Summa utgifter	0,0	8,0	8,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0
Summa inkomster	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	8,0	8,0

Driftkostnader

Projektet beräknas inte innebära några nämnvärda ökade drift- och underhållskostnader. Vid utformningen av anläggningen har särskilda hänsyn tagits för att minska behov av driftåtgärder såsom spolning och rensning. Kontorets erfarenheter från drift av den grodtunnel som ligger på Spångavägen visar också att driftkostnaderna är mycket låga.

Projektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader med sammanlagt cirka 0,4 mnkr från och med år 2022.

Kapitalkostnaderna som avser avskrivningar med en preliminär genomsnittlig avskrivningstid om 25 år och intern ränta om 0,5 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

Risk/Osäkerhet

Det aktuella projektet innebär byggande i en befintlig vägkropp med flera olika ledningspaket. Dessa kan utgöra hinder för tunnelrörens placering och därmed en stor risk för genomförandet. Ett stort arbete har därför lagts ner på att i görligaste mån identifiera ledningarnas läge i vägkroppen och vilka möjligheter som finns för att eventuellt flytta ledningarna i höjddled.

I dagsläget förefaller det möjligt att hitta lägen för grodtunnlarna samtidigt som befintliga ledningspaket ligger kvar eller justeras marginellt i höjddled. Detta förutsätter att ledningsägarna har lägesangivelser på sina ledningspaket som överensstämmer med verkligheten.

Risk har också identifierats i form av tid för projektets genomförande. Eftersom genomförandet sker i samverkan med ombyggnation av den aktuella vägen dikteras genomförandetiden helt och hållet av vägprojektets tidplan. Denna tidplan har groddjursprojektet ingen rådighet över. Även om tidplanen förskjuts kraftigt är det en acceptabel risk eftersom det finns goda möjligheter att ändå hinna genomföra projektet inom den genomförandetid som är beslutad för Grönare Stockholm etapp 1-3 och som sträcker sig till och med 2022.

Slut